საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს

გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა

ქ. თბილისი **2022 წლის 6 მაისი**

დისციპლინური საქმე №65/20
მოსამართლე -- -- მიმართ
დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის თაობაზე

-- -- 2020 წლის 17 ივლისის №65 საჩივრის საფუძველზე „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75^5 მუხლის პირველი პუნქტის „ა“ ქვეპუნქტის და 75^6 მუხლის შესაბამისად, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ მოსამართლე -- -- მიმართ დაიწყო დისციპლინური სამართალწარმოება და წარმოდგენილი საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმება.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს დამოუკიდებელი ინსპექტორის 2020 წლის 16 სექტემბრის №65/20 დასკვნა საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს განსახილველად წარედგინა 2022 წლის 6 მაისის სადისციპლინო სხდომაზე.

1. დისციპლინური საჩივრის საფუძვლიანობის შემოწმება განხორციელდა საჩივარში მითითებულ შემდეგ ფაქტზე:

1.1. საჩივრის ავტორის განცხადებით, მოსამართლემ მოპასუხე მხარეს გაუწია იურიდიული კონსულტაცია. მან ასევე შეითავსა ადვოკატის ფუნქცია და დაეხმარა მეორე მხარეს. არ მისცა მხარეს საშუალება დაეცვა უფლებები, რითიც შეუზღუდა შეჯიბრებითობის პრინციპი.

1.2. მოსამართლემ თავისი მიმიკებითა და საუბრით მიაყენა სულიერი და ფსიქოლოგიური ტანჯვა.

2. დისციპლინური საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმების შედეგად დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები:

2.1. 2020 წლის 27 მაისს -- -- სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის განცხადებით მიმართა -- -- და მოითხოვა 2020 წლის 20 მაისს მის მიმართ შედგენილი №-- შემაკავებელი ორდერის გაუქმება.

-- -- სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მოსამართლე -- -- 2020 წლის 27 მაისის განჩინებით -- -- განცხადებაზე დადგინდა ხარვეზი და განესაზღვრა 1 დღე მის შესავსებად.

-- -- სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მოსამართლე -- -- 2020 წლის 8 ივნისის გადაწყვეტილებით -- -- სარჩელი არ დაკმაყოფილდა. აღნიშნული გადაწყვეტილება სააპელაციო წესით გაასაჩივრა -- -- 2020 წლის 22 ივნისს.

2.2. -- სააპელაციო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის მოსამართლის -- -- 2020 წლის 29 ივნისის განჩინებით -- -- სააპელაციო საჩივარი მიღებულ იქნა განსახილველად. -- სააპელაციო

სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატის მოსამართლის -- -- 2020 წლის 2 ივლისის განჩინებით -- -- სააპელაციო საჩივარი არ დაკმაყოფილდა; უცვლელად დარჩა -- -- სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიის 2020 წლის 8 ივნისის გადაწყვეტილება.

3. დამოუკიდებელი ინსპექტორის 2020 წლის 16 სექტემბრის დასკვნა:

-- -- 2020 წლის 17 ივლისის №65 საჩივრის საფუძვლიანობის წინასწარი შემოწმების და გამოკვლევის შედეგად დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებები არ შეიცავს მოსამართლე -- -- მიერ „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75[1] მუხლის მე-8 პუნქტის „ვ.ბ“ და „ა.ა“ ქვეპუნქტებით განსაზღვრული დისციპლინური გადაცდომის ჩადენის ნიშნებს.

4. დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ წინასწარი შემოწმების და გამოკვლევის შედეგად დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების სამართლებრივი შეფასება:

4.1. „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75[1] მუხლის მე-8 პუნქტის „ვ.ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად, დისციპლინური გადაცდომის ერთ-ერთ სახეს წარმოადგენს მოსამართლის მიერ სხვა მოსამართლის, სასამართლოს აპარატის თანამშრომლის ან სასამართლო პროცესის მონაწილის მიმართ აშკარა უპატივცემულობის გამოხატვა.

მოსამართლის მიერ უპატივცემულობის გამოხატვაზე მსჯელობისას ყურადღება უნდა გამახვილდეს საერთაშორისო სამართლებრივ აქტებზე კერძოდ ბანგალორის პრინციპებსა და მის კომენტარებზე, ევროპის მოსამართლეთა საკონსულტაციო საბჭოს დასკვნასა და საქართველოში მოქმედ სამოსამართლო ეთიკის წესებზე.

სამოსამართლო ქცევის ბანგალორის პრინციპების 1.6 მუხლის თანახმად, მოსამართლემ უნდა გამოავლინოს და განავითაროს სამოსამართლო ქცევის მაღალი სტანდარტები, რათა გაამყაროს სასამართლოს მიმართ საზოგადოების ნდობა, რომელსაც აქვს ფუნდამენტური მნიშვნელობა სასამართლო დამოუკიდებლობის შესანარჩუნებლად. ამავე პრინციპების 4.1 მუხლის თანახმად, მოსამართლისთვის დაუშვებელია არაკორექტული ქცევა მის თანამდებობასთან დაკავშირებული ნებისმიერი ქმედების განხორციელებისას, ხოლო ამავე პრინციპების 6.6 მუხლის თანახმად, მოსამართლემ უნდა შეინარჩუნოს წესრიგი და ეტიკეტი სასამართლოში მიმდინარე ყველა სხდომაზე, იყოს მომთმენი, ღირსეული და თავაზიანი მხარეების, მსაჯულთა, მოწმეების, ადვოკატების და სხვათა მიმართ, რომელთანაც უწევს ურთიერთობა ოფიციალური სტატუსით.

სასამართლოში მყოფ ყველა პირს – ადვოკატს, სასამართლო საქმის მხარეს ან მოწმეებს უფლება აქვთ, მოელოდნენ მოპყრობას, რომელიც მოწმობს მათი ადამიანური ღირსებისა და ადამიანის ძირითადი უფლებების პატივისცემას. მოსამართლემ უნდა უზრუნველყოს, რომ სასამართლოში მყოფი ყველა პირი დაცული და დაზღვეული იყოს მიკერძოებისა და წინასწარი განწყობის ყოველგვარი გამოვლინებისაგან რასობრივი კუთვნილების, სქესის, აღმსარებლობისა თუ სხვა საფუძვლით, რომელსაც არა აქვს საქმესთან კავშირი.[1]

ევროპის მოსამართლეთა საკონსულტაციო საბჭოს 2002 წლის №3 დასკვნის თანახმად, მოსამართლეებმა პატივისცემა უნდა გამოიჩინონ საქმის მონაწილე ყველა პირისადმი (მაგ., საქმის მხარეები, მოწმეები, ადვოკატი) რაიმე სახის განსხვავების გარეშე, რომელიც კანონს არ ეფუძნება ან შეუთავსებელია სამოსამართლო ფუნქციების ჯეროვნად შესრულებასთან. თავიანთი მოვალეობების შესრულებისას, მოსამართლეებმა უნდა იმოქმედონ ისე, რომ მათი პროფესიული კომპეტენტურობა თვალსაჩინო იყოს.[2]

---

[1] „მოსამართლეთა ქცევის ბანგალორის პრინციპები“ და მისი კომენტარები, თბილისი 2015, §189, გვ. 179

საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა კონფერენციის მიერ დამტკიცებული „საქართველოს სამოსამართლო ეთიკის წესების“ მე-16 მუხლის თანახმად, მოსამართლე უნდა უფრთხილდებოდეს მართლმსაჯულების პრესტიჟს და სასამართლო შენობაში თუ მის გარეთ არ იქცეოდეს სასამართლოს ავტორიტეტისა და მოსამართლის თანამდებობისათვის შეუფერებლად. მოსამართლის პირადი, საზოგადოებრივი და პროფესიული ქცევა კარგად ინფორმირებული, ობიექტური, კეთილსინდისიერი დამკვირვებლის მიერ უნდა აღიქმებოდეს ღირსეულ, უმწიკვლო ქცევად. ამავე წესების მე-28 მუხლის თანახმად, მოსამართლე ღირსებითა და სათანადო თავაზიანობით უნდა ეპყრობოდეს კოლეგებს, პროცესის მონაწილეებსა და დამსწრე საზოგადოებას. ამასთან, სასამართლო სხდომის დარბაზში სხდომის თავმჯდომარე (მოსამართლე) ვალდებულია უზრუნველყოს წესრიგის დაცვა, ხოლო წესრიგის დამრღვევის მიმართ გამოიყენოს კანონით განსაზღვრული სანქცია. ხოლო 33-ე მუხლის თანახმად, მოსამართლემ თავის განცხადებაში უნდა გამოიჩინოს სათანადო კორექტულობა, არ გამოიყენოს შეურაცხმყოფელი, დამამცირებელი სიტყვები და გამოთქმები ან დისკრიმინაციული ტერმინოლოგია. ამასთან, მოსამართლემ სასამართლო მოხელესაც უნდა ურჩიოს თავშეკავება ამგვარი განცხადების გაკეთებისაგან.

იმისათვის, რომ დადგინდეს ჰქონდა თუ არა ადგილი მოსამართლის მიერ შესაბამისი გადაცდომის ჩადენის ფაქტს საჭიროა სამართლებრივი შეფასება მივცეთ მოცემულ საქმეზე დადგენილ ფაქტობრივ გარემოებებს და შევაფასოთ კონკრეტული ფაქტები შეიცავენ თუ არა დისციპლინური გადაცდომის ნიშნებს.

საქმის მასალებით დასტურდება, რომ 2020 წლის 2 ივლისის სხდომა დაიწყო 15:05:36 საათზე. სხდომის ოქმის აუდიოჩანაწერის მოსმენით დადგინდა, რომ სხდომა მიმდინარეობდა მშვიდ გარემოში. მოსამართლე კითხვების დასმით ცდილობდა გაერკვია საქმის გარემოებები. აღსანიშნავია, რომ 15:41 წუთზე მოსამართლემ მიმართა მხარეს შემდეგი ფრაზით: „ახლა არც შენ არ გაქვს ისეთი ხასიათი დამთმობი იყო... ითმენდე...“

აღნიშნული ფაქტის შეფასებისას საინტერესოა საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა სადისციპლინო კოლეგიის მიერ დამკვიდრებული პრაქტიკა. კერძოდ, ერთ-ერთ გადაწყვეტილებაში სადისციპლინო კოლეგიამ განმარტა, რომ მიუხედავად იმისა, რომ კონკრეტული საქმის განხილვისას პროცესის მონაწილე მხარეების მხრიდან შესაძლებელია ადგილი ჰქონდეს არაკორექტულ, შეურაცხმყოფელ, პროვოკაციულ, არაეთიკურ ან რაიმე სახის შეუფერებელ ქმედებას მოსამართლის ან სასამართლო ხელისუფლების მიმართ, მოსამართლე, მისი მაღალი სტატუსიდან გამომდინარე, ვალდებულია, შეინარჩუნოს სიმშვიდე, არ გასცდეს ეთიკის ფარგლებს და იმოქმედოს მხოლოდ და მხოლოდ კანონმდებლობით მინიჭებული უფლებამოსილების ფარგლებში. აღსანიშნავია, რომ მოსამართლეს გააჩნია თმენის მაღალი ვალდებულება, რაც მას უზღუდავს უფლებას მის მიმართ განხორციელებული შესაძლო არაეთიკური ქმედების დროს განახორციელოს ანალოგიური საპასუხო მოქმედება.[3]

მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ განსახილველ საქმეზე წარმოდგენილი სხდომის ოქმების შესწავლის შედეგად დგინდება, რომ მოსამართლე სხდომის მსვლელობის დროს იყო თავშეკავებული, ცდილობდა საქმის გარემოებების მოკვლევას. მიუხედავად იმისა, რომ კონკრეტული მიმართვა ცალკე აღებული შეურაცხმყოფელ-არაეთიკურად მიმართვად შეიძლება იქნეს აღქმული, სხდომის ოქმის მთლიანობაში შესწავლის, არსებული კონტექსტისა და მოსამართლის დამოკიდებულების გათვალისწინებით შეიძლება მივიჩნიოთ, რომ მოსამართლის მიერ მხარის მიმართ დამამცირებელ ან შეურაცხმყოფელ მოპყრობას ადგილი არ ჰქონია.

[3] საქართველოს საერთო სასამართლოების მოსამართლეთა სადისციპლინო კოლეგია, 2016 წლის 21 იანვრის გადაწყვეტილება, საქმეზე №1/01-15

4.2. რაც შეეხება მოსამართლის შესაძლო მიკერძოების ფაქტსა და შეჯიბრებითობის პრინციპის დარღვევას, აღნიშნულთან მიმართებით გასათვალისწინებელია ბანგალორის პრინციპების 2.1 მუხლი, რომლის თანახმადაც მოსამართლემ უნდა განახორციელოს მისი სამოსამართლო ვალდებულებანი ფავორიტიზმის, მიკერძოების ან წინასწარი განწყობის გარეშე.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-4 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სამართალწარმოება მიმდინარეობს შეჯიბრებითობის საფუძველზე. მხარეები სარგებლობენ თანაბარი უფლებებითა და შესაძლებლობებით, დაასაბუთონ თავიანთი მოთხოვნები, უარყონ ან გააქარწყლონ მეორე მხარის მიერ წამოყენებული მოთხოვნები, მოსაზრებები თუ მტკიცებულებები. მხარეები თვითონვე განსაზღვრავენ, თუ რომელი ფაქტები უნდა დაედოს საფუძვლად მათ მოთხოვნებს ან რომელი მტკიცებულებებით უნდა იქნეს დადასტურებული ეს ფაქტები.

ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს პრაქტიკის თანახმად, მხარეთა თანასწორობა მოითხოვს, მხარეთა შორის სამართლიანი ბალანსის არსებობას, რათა თითოეულ მხარეს ეძლეოდეს გონივრული შესაძლებლობა, დაასაბუთოს საკუთარი პოზიცია ისეთ პირობებში, რომლებიც მას მოწინააღმდეგე მხარესთან შედარებით არსებითად წამგებიან მდგომარეობაში არ ჩააყენებენ (SCHULER-ZGRAGGEN v. SWITZERLAND, §50-52).

მოცემულ საქმეზე აუდიოოქმების მოსმენის შედეგად, შეჯიბრებითობის პრინციპის დარღვევის, რომელიმე მხარისადმი რაიმე უპირატესობის მინიჭების, მოსამართლის შესაძლო ტენდენციურობის ან რაიმე სახის მიკერძოების ფაქტები არ გამოვლენილა.

5. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს მიერ გადაწყვეტილების მიღების სამართლებრივი საფუძვლები:

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75^{12} მუხლის პირველი პუნქტის მე-2 პუნქტის თანახმად, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო იღებს დასაბუთებულ გადაწყვეტილებას მოსამართლის მიმართ დისციპლინური სამართალწარმოების შეწყვეტის შესახებ, თუ დისციპლინური საქმის გამოკვლევის შედეგად მოსამართლის მიერ ამ კანონით გათვალისწინებული დისციპლინური გადაცდომის ჩადენის ფაქტი ან ბრალეული ჩადენა არ დადასტურდა.

„საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 50-ე მუხლის მე-3 პუნქტის თანახმად, სადისციპლინო საკითხზე საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს გადაწყვეტილება მიღებულად ითვლება, თუ მას ფარული კენჭისყრისას მხარს დაუჭერს საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს სრული შემადგენლობის უმრავლესობა.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს 2022 წლის 6 მაისის სადისციპლინო სხდომაზე ჩატარებული ფარული კენჭისყრის შედეგად, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს ათმა წევრმა, დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ საჩივარზე შესაბამისი გარემოებების შესწავლისა და გამოკვლევის შედეგად დადგენილი ფაქტობრივი გარემოებების შეფასების შედეგად მიიჩნია, რომ არ არსებობდა მოსამართლე -- -- მიმართ დისციპლინური დევნისა და ახსნა-განმარტების ჩამორთმევის საფუძვლები.

შესაბამისად „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 75^{12} მუხლის მეორე პუნქტისა და 75^{13} მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად, მოსამართლე -- -- მიმართ უნდა შეწყდეს დისციპლინური სამართალწარმოება.

საქართველოს იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ იხელმძღვანელა „საერთო სასამართლოების შესახებ“ საქართველოს ორგანული კანონის 50-ე მუხლით და 75^{13} მუხლის პირველი პუნქტით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა:

დისციპლინურ საქმეზე №65/20 მოსამართლე -- -- მიმართ შეწყდეს დისციპლინური სამართალწარმოება.

ნიკოლოზ მარსაგიშვილი

საქართველოს იუსტიციის
უმაღლესი საბჭოს მდივანი